

ZUTPHIENS BAROK ENSEMBLE

onder leiding van Elin Eriksson

Nieuwe ronde
nieuwe dansen!

Muziek van Heinichen, W.F. Bach en Gluck

Zaterdag 26 maart-20 uur-Bernulphuskerk-Utrechtseweg 129-Oosterbeek

Zondag 27 maart-15.30 uur-Kapel op 't Rijsselt-Mettrayweg 25-Eefde

Vrijwillige bijdrage na het concert

www.zutphensbarokensemble.nl

Programma

Johann David Heinichen (1683 - 1729)

Concerto a 2 violini, 2 flauti, 2 oboi, 2 viole e basso:
Andante e staccato, Vivace, Largo violini, Vivace

Wilhelm Friedemann Bach (1710 - 1784)

Sinfonia in d a 2 traversi, 2 violini, viola e basso:
Adagio, Fuga

Christoph Willibald von Gluck (1714 - 1787)

Delen uit Don Juan:

Andante grazioso, Andante, Allegretto forte risoluto, Moderato, Moderato,
Allegretto, Moderato, Allegro gustoso, Allegretto a la pizzicato, Larghetto

Ballo (uit Orfeo ed Euridice, einde tweede acte), Lent

Toelichting

In de 18^e eeuw wordt er veel geestelijke en wereldlijke muziek gecomponeerd. Componisten als Bach en Telemann verzorgen in opdracht van kerken hele jaargangen cantates. Ook diverse hoven hebben muzikanten in dienst, die daardoor in staat zijn al hun tijd aan componeren en musiceren te besteden. De muziek die wordt gespeeld is 'vers', soms is de inkt van de bladmuziek nog nauwelijks droog! Door deze grote vraag naar muziek gaan de ontwikkelingen snel. Ook de reizen die componisten maken, en het 'jobhoppen' waar sommigen erg goed in zijn, dragen bij aan de verspreiding van nieuwe ideeën.

In dit concert spelen we muziek van drie componisten die de ontwikkeling laten horen van de barok naar de klassieke muziek.

Van **Johann David Heinichen** (1683-1729) spelen we een *Concerto* uit circa 1720. Heinichen werkt als advocaat in Weissenfels, maar houdt zich daarnaast veel bezig met componeren, zoals voor het operahuis in Leipzig. Uiteindelijk besluit hij zich helemaal aan de muziek te wijden. Hij maakt een reis naar Venetië, waar hij Lotti en Vivaldi ontmoet. In 1717 vestigt hij zich in Dresden, waar hij het hoforkest van de keurvorst onder zijn hoede krijgt. Dat wordt onder zijn leiding een van de beste orkesten van Europa.

In de muziek van Heinichen hoor je een unieke mengeling van Duitse, Italiaanse en Franse barokmuziek. Heinichen is befaamd om zijn effectvolle instrumentatie; hij

weet uit de praktijk wat een orkest wel (en niet) kan en maakt daar optimaal gebruik van. Dat horen we ook in dit concerto, waarin verschillende instrumenten elkaar solistisch afwisselen.

Wilhelm Friedemann Bach (1710-1784) is de oudste zoon van Johann Sebastian. Van hem spelen we het *Adagio e Fuga*. Wilhelm Friedemann schreef dit werk rond 1743 in Dresden, waar hij kerkorganist was. Het adagio past binnen de nieuwe muzikale ontwikkeling van die tijd, de Sturm und Drang. Dit sfeervolle, expressieve klankstuk gaat abrupt over in een fuga die terug de tijd in lijkt te gaan. Er ontstaat een complex bouwwerk, waarin het thema zich telkens in de diverse instrumenten herhaalt volgens de regels van zijn vaders 'kunst van de fuga'. Maar af en toe wordt de bouwkundige degelijkheid onderbroken door vrijere, fantasievolle passages en horen we de voorbode van de klassieke stijl die eraan komt.

Christoph Willibald (Ritter von) Gluck (1714 – 1787) lijkt lange tijd een niet onverdienstelijke, maar ook niet heel opzienbarende operacomponist aan het Weense hof. Tot hij in 1762 met *Orfeo ed Euridice* een revolutie ontketent in de operawereld door de muziek in dienst te stellen van het dramatische verhaal. Een jaar daarvoor zien we bij Gluck al een ontwikkeling in die richting als hij de muziek componeert voor het ballet *Don Juan*. Een toeschouwer van destijds noemt de uitvoering van *Don Juan* 'extreem triest, luguber en verschrikkelijk'. Daarmee doelt hij vooral op het verschrikkelijke einde van *Don Juan* in de hel. De choreograaf Gasparo Angiolini is heel tevreden over de samenwerking met Gluck, die volgens hem een manier heeft gevonden om de woorden die er niet zijn (*Don Juan* is een ballet-pantomime), te suggereren met muziek.

Wij spelen enkele delen uit dit ballet, waarin *Don Juan* naar het huis van zijn geliefde *Elvira* gaat, in een duel haar vader (il Commendatore) doodt en uiteindelijk belandt in de hel. De muziek is voor het Zutphens Barok Ensemble aangepast door Erik Hense.

We eindigen ons concert met een hoopvolle dans uit de tweede acte van Glucks *Orfeo ed Euridice*, net na het gelukkige moment dat *Orfeo* zijn geliefde *Euridice* in de onderwereld weerziet.

Afbeelding uit het tekstboekje van choreograaf Gasparo Angiolini.

Het Zutphens Barok Ensemble

De volgende spelers werken mee aan dit concert:

Viool: Thijs Beekman, Annie Martha Boerhave, Els Kluin, Liesbeth Kuhlemaijer, Ien Slijkhuis, Jeroen Tonnaer. **Altviool:** Maaïke van Boven, Peter Schrier. **Cello:** Jolly Berfelo, Sanne van de Velden. **Blokfluiten:** Lizet Penson. **Hobo en blokfluit:** Rudi Grevink, Inge Lukkien. **Fagot:** Silvia Schildkamp. **Klavercimbel:** David Jorritsma. **Castagnetten en mandoline:** Els Kluin. **Theorbe en barokgitaar:** Aart van Overmeir.

Het Zutphens Barok Ensemble legt zich toe op een historische speelstijl. Het ensemble speelt muziek die is geschreven in de periode tussen 1600 en 1800. De spelers gebruiken kopieën van barokinstrumenten of moderne instrumenten die aangepast zijn en spelen in een historische (lage) stemming. De blaasinstrumenten hebben geen of slechts enkele kleppen en de strijkers spelen met een barokstok op darmsnaren. De leden zijn gevorderde amateurs, enkelen hebben een professionele achtergrond. Het ensemble staat onder leiding van de Zweedse barokvioliniste Elin Eriksson.

Dit concert is mede mogelijk gemaakt door onze donateurs en sponsors. Met dank aan Bloemsierkunst Markerink in Zutphen.

Onze sponsors zijn:

PharmProspect
Advancing your Science & Business

Voor dit concert is geen vastgestelde toegangsprijs.

Om de kosten te dekken vragen wij u om een vrijwillige bijdrage. Een bedrag van € 10 à € 15 per bezoeker zou ons enorm helpen om onze concerten te blijven realiseren. We collecteren bij de uitgang, maar u kunt ook via de QR-code uw bijdrage overmaken.

U kunt natuurlijk ook donateur van het Zutphens Barok Ensemble worden.

Zie onze website voor meer informatie.

